

Teaching Listening

Dinleme

Dinleme, günlük yaşamda iletişimin gerçekleşebilmesi aynı zamanda eğitim ortamında öğrenmenin sağlanabilmesi için gereksinim duyulan bir dil becerisidir. Dinleme edilgen bir işlemdeğil, tam tersine bireyin etkin katılımı ile gerçekleşir. Dinleme aynı zamanda konuşmada ilerisürülen düşünceleri anlamak, bağlam içerisinde değerlendirmek, düzenlemek, aralarındaki ilişkiyi saptamak, yorumlamak ve belleğinde saklamaya değer bulduklarını seçip ayırmak gibi farklı zihinsel süreçleri gerektirmektedir.

Dinleme tek taraflı gerçekleşen bir beceri olarak ele alınmamalıdır. Diğer bir deyişle dili kullanabilmek için önce dinleyerek anlamak gerekmektedir. Yabancı dil öğrenme sürecinde öğrencinin hedef dili duymasını sağlamak dinleme becerisinin gelişmesi için tek başına yeterlidir. Bu doğrultuda dil sınıflarında dinleme becerisinin geliştirilmesi için farklı amaçlar için farklı dinlemelere yer verilmesi önem taşımaktadır. Farklı amaçlar doğrultusunda farklı olarak gerçekleştirilen dinleme türlerinden bazıları aşağıda sıralanmıştır:

Yoğun (Intensive) Dinleme: Konuşma dilinde yer alan belirli dil yapılarını ve vurguları saptamak amacıyla yapılan dinleme.

Seçici (Selective) Dinleme: Belirli bir bilgiyi edinmek amacıyla, tüm duyulanı anlamlandırmaya çalışmaksızın yapılan dinleme. Örneğin, uçuş anonslarında doğru kapı numarasını bulabilmek veya seyahat edilecek ülkedeki hava durumunu öğrenmek amacıyla yapılan dinleme.

Yaygın Dinleme: Ders sunumu, karşılıklı konuşma gibi daha uzun süreli metinleri dinleyerek söylenenlerden genel bir anlam çıkarmak için yapılan dinleme.

Etkileşimli (Interactional) Dinleme: İkili ve grup çalışmalarında rol çalışmalarında, tartışma ortamlarında konuşma ile bütünleşerek gerçekleşen dinleme.

Öğrenme öğretme sürecinde öğretmen yukarıda belirtilen farklı dinleme türleri ile sınıfının ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda dinleme etkinlikleri düzenlerken seçiminde ses bantlarının, video kasetlerin, uzman kişilerce hazırlanmış sözcük ve tümce vurgusu içeren kasetlerin, CD'lerin kullanımına koşullar olarak tanıdığı ölçüde özen göstermelidir.

Dinleme becerisi içsel bir süreç olduğundan dinleme etkinliklerinin sonucunda anlamın gerçekleşip gerçekleşmediğini çözümleyebilmek için dinleme sonrası konuşma, yazma gibi üretime yönelik becerilerin kullanımına da ders ortamında yer verilmelidir. Dinleme etkinliklerinde dinleme öncesi, dinleme sırası ve dinleme sonrası aşamaları gerçekleştirmek, öğrenciyi dinleme stratejilerini kullanmaya özendirme, etkileşimsel öğrenmeye olanak tanımak ve anlamlı öğrenmeyi desteklemek için önemlidir. Aşağıda farklı amaçlar doğrultusunda farklı dinlemelerle gerçekleştirilecek bazı dinleme etkinlikleri öneri şeklinde verilmiştir. Bu etkinlikler dinleme etkinliklerinin farklı aşamalarında kullanılabilir.

- Kayıtlı bir metnin veya öğretmenin dinlenmesiyle metinde yer alan yönergelerin uygulanması
- Kayıtlı bir metinde yer alan betimlemelerin dinlenmesiyle uygun resmin, grafiğin, tablonun seçilmesi